

VOL. 21 ÉV.

11. SZÁM

DETROIT, MICH.

DONIGÓ

Chas. Felsky
Lej. 22 de 15
508 W. 11th St.

1060—25 STREET, DETROIT, MICH.
ÁRA EGY ÉVRE 3 BETEG DOLLÁR

1239 június 1

KEDVEZŐ PILLANAT

— Pincér, adjon egy szál gyufát!

A juharfánk alatt Vegyes hírek

GYÖNYÖRÜ sátoros lombjait mostan
Zizzenő avarba csapta az ős.
Emlékben élő illatok fölébe
Kilehelt ködök párája tetőz.

Fölöttem koppanó ágak zajában
Szomorú klastromi muzsika kél:
Rólad elgondolt sok könnyes nótámat
Csenditi fülembé az őszi szél.

Juharfánk ágai mind feketék most
S úgy merevednek az égboltra fel.
Minthogyha kékjét és csókos csodáit
Pokolra sópörnék seprőikkel.

Pedig itt nem rég még mosolyok nyiltak
S roskadó karokkal hordta a lég
Jázminok suhogó illatuszályát
S nárciszok sóhaját ide elénk.

Akkor az arcunkon lángokban égett
Elesőkolatlan csókjaink fénye.
Felkínzott ajkunkat vágyak kimarták
— S szívünket küldtük egymás elébe.

S most is beszélnek e két fura szivről
Az omló avarba esett levelek.
Hogy egy utolsó bus őszi vágyban
Lelkembem előtted térdepelek.

MAJTHÉNYI GYÖRGY.

SZIVES TUDOMÁSUL

A "Vas András" című könyv kapható a következőknél:

Cleveland, O.: Bazsó András, 2773 E. 79 Street.

Connellsville, Pa.: Body Andrásnál.
Flint, Mich.: Babinesák Pálnál.

Trenton, N. J.: Oláh Mihály, 25 Adeline Street.

Youngstown, O.: Mihók Sándor, 601 Dollar Bank Bldg.

Columbus, O.: Keczán Sándorné, 1838 Washington Ave.

Perth Amboy, N. J.: Orveez Imre, 720 Catherine St.

Barberton, O.: Gáspár István, 205 Rosse St.

Passaic, N. J.: Tóth Pál, 212 — 3rd Street.

Granite City, Ill.: Németh Ferenc, 1602 Poplar St.

St. Louis, Mo.: Szabados J., 2023 So. Broadway.

Fredericktown, Pa.: Szopó Ferenénél.

A görögök újból háboruszkodni akarnak. Ugylátszik, hogy megint a görögdinnye sorsára irigykednek; a görögdinnyét ugyan is meglékelik.

Európa nem fizet Amerikának. A régi mondás szerint: "adós fizess, beteg nyögj". Európa nyögni nyög, de fizetni már nem fizet.

A kőmivesek besztrájkoltak, mert ninesenek megelégedve a fizetésükkel, ami esekély másfél dollár óránként. Attól lehet tartani, hogy az újságosok mennek el sztrájktröröknek, mert ők sose kerestek másfél dollárt óránként.

Bonar Law, az angol kormányelnök lemondott, mert — hir szerint — megnémult. Hovatovább sokan megnémulnak még Európában.

Poincaré, a francia miniszterelnök nem némult meg, de ő is lemondott. Nagyon megfeküdték a gyomrát a németek. Németet fogott és most szalad.

Canadából naponta százezer gallon pálinkát esempésznek az Egyesült Államokba. Disznóság! Hát miből éljenek az itteni pálinkafőzők?!

Kassa környékén egy vendéglőben — hir szerint — emberhúst találtak fel a vendégeknek. Ugylátszik, mégis csak meg akarják enni a magyarokat a esetek.

Genf-ben a Nemzetek Ligája Magyarorságnak ítélte oda a salgótarjáni szénbányákat. Így aztán még jobban befűthetnek egymásnak a magyarok.

Juniusban nyilni kezdenek a rózsák. Nagyon kívánatos lenne, hogy a Dongó hátralékosainak zsebei is kinyíljanak már egyszer.

A török szultán tiltakozik a trónvesztése miatt. Éppen annyit használ neki a tiltakozás, mint a Dongónak az, ha vörös keresztet küld a hátralékosoknak.

Megbízható

— ügyes —

embereket

keresünk

minden magyar lakta helyen, akik hajlandók a

Vas András

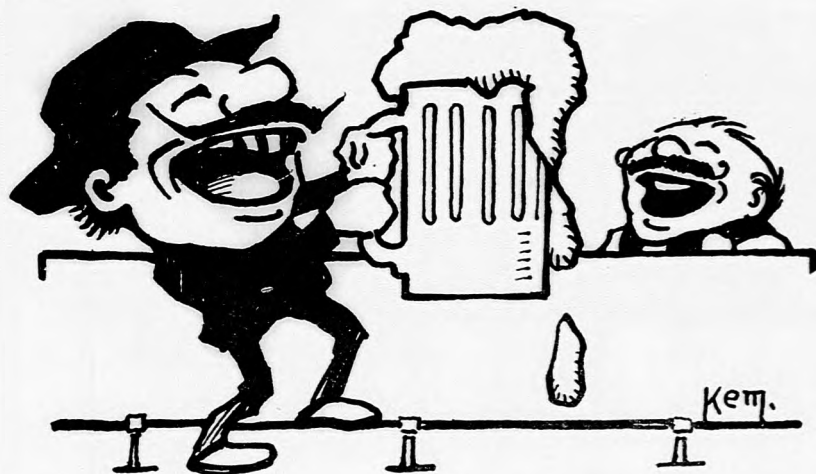
című nagyszerű könyv terjesztésére, illetőleg eladására.

Csakis olyanok jelentkezzenek, akik **komolyan** veszik a dolgot és akik **szép keretetre** akarnak szert tenni.

Jelentkezzenek mielőbb a következő címre:

Dongó

1060—25 St.
Detroit, Mich.

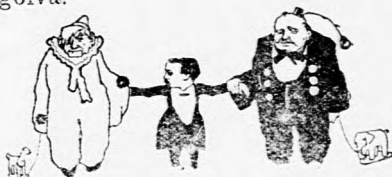
HISTÓRIÁK OHIOBÓL

TOLEDÓBAN kotlót ültetett az egyik miszisz tizenhét tojásra. Két hétig ült is a kotló a tojásokon, de akkor megunta a dicsőséget és besztrájkolt végérvényesen. A miszisz ijedtében kapta a gummizsákot, megtöltötte vízzel és azzal akarta melegen tartani a tojásokat. Igen ám, csak hogy meleg víz helyett hideg vizet eresztett a miszisz a gummizsákba s a csibék mind belefultak a tojásba. Mikor este hazament a miszter, észrevette azonnal, hogy a fészek már nincs meg. Kérdezte is a miszisztől, hogy talán már kikeltek a csirkék? A miszisz azt felelte, hogy kikeltek és ott vannak a kerítés alatt. A miszter kiment nagy kíváncsian és ott talált tizenhét összetört tojást, amiket a miszisz csapdosott mérgében a kerítéshez.

Akronban vendégségbe ment egy házaspár és amerikai szokás szerint a miszter vitte a bébit. Utközben a bébi eltüsszentette magát és be kellett térniök egy ismerős házhoz zsebkendőcserélés irányában. A mulatság reggelig

tartott s a miszisz hirtelenül becsomagolta a miszter ebédjét, csak hogy a misztert rövidlátóvá tette a multság és az ebéje helyett a bébi zsebkendőjét vitte el magával a gyárba, mert hogy az is papirosba volt becsomagolva.

Toledóban megegyesültek a sógrok, hogy kimennek halászni, merthogy szeretik a halat sülve, különösen pedig a "nagyfejű" halat szereti szörnyen a fiatalabbik sógor. Másnap reggel fel is készültek alaposan, kenyér és szalonna, no meg a hozzávaló "körös víz" került a tarisznyába. A hálót is a tarisznyába kellett volna tenniök s így felkészülve nekivágtak a nagy utnak. Mikor aztán vagy négy mérföldnyi gyaloglással megérkeztek a tethelyre, akkor sült ki, hogy a hálót otthon feleadték és nagybusan hazaballagtak "nagyfejű" hal nélkül.

Kenmore on az egyik bodra rájött a fürdés, csak hogy előzőleg alaposan beszédett a ködmönlemből és így elaludt a fürdőkádban. A nagy horkolásra figye'nes lett a miszisz és a sep-rével zavarta ki a horkoló bodt a kádból.

Jóralaló magyarok

Ujabbban a következő jóralaló magyarok szereztek előfizetőket a Dongónak:

Bazsó András Cleveland, Németh Ferenc Granite City, Melko Mihály Macdonaldton, Prack János Akron, Szécskay György Pittsburgh, Olajos Károly Zelenople, Soltész József Detroit, Agócs József Roebbling, Kotroczó L. György Gary, Antal István Farrell, Bindics István Northampton, Horváth András Toledo, Novák Ferenc Detroit, Lada István Detroit, Nagy József Homestead, Márton József Alpha, Szabó A. Springdale, Bereczki Lajos Easton, Sáros M. J. Duquesne, Géczy Sándor Freeland, Dravetz József Allentown, Karikás Kálmán Avella, Tóth Pál Passaic.

Fogadják mindnyájan a Dongó köszönetét.

A "Dongó" képviselői

CLEVELAND, O.: Bazsó András; West Side; Kovács József.
 YOUNGSTOWN, O.: Mihók Sándor.
 CHICAGO, ILL.: Laky Béla.
 E. CHICAGO, IND.: Naményi J. K.
 BUFFALO, N. Y.: Naményi B. L.
 COLUMBUS, O.: Kezán Sándorné.
 DAYTON, O.: Bartos J. János.
 ST. CLAIRSVILLE, O.: Kovács János.
 BEAVERFALLS, PA.: Prékop István.
 DOQUESNE, PA.: Sáros M. J.
 LEITCHBURG, PA.: Takács András.
 RACINE, WIS.: Buzogány Péter.
 AURORA, ILL.: Fodor K. József.
 PASSAIC, N. J.: Tóth Pál.
 PERTH AMBOY, N. J.: Orvez Imre.
 NEW YORK: Demeter K. József.
 MT. CARMEL, PA. és környéke: Marosi György.
 GARY, W. VA.: Kotroczó L. György.
 MILWAUKEE, WIS.: Kácsér Sándor.
 ALPHA, N. J.: Márton József.
 PALMERTON, PA.: Vörösmarty János.
 DANTE, VA.: Szabó István.
 NORTHAMPTON, PA.: Bindics István.
 TRENTON, N. J.: Oláh Mihály.
 ROEBBLING, N. J.: Oláh Mihály.
 WELCH, W. VA.: Guttman A.
 HOMESTEAD, PA.: Nagy József.
 AKRON, O.: Prack János.
 KALAMAZOO, MICH.: Bodnár Pál.
 VINTONDALE, PA.: Gribóczky Lajos.
 MUSKOGON HEIGHTS, MICH.: Skrivánek Ferencné.
 TONAWANDA, N. Y.: Szeles Sándor.
 CONNORVILLE, O.: Hruschka J.
 FREDERICKTOWN, PA.: Szapó Ferenc.
 JOHNSTON CITY, ILL.: Légrády János.
 E. ST. LOUIS, ILL.: Fűchéz Sándor.
 UNIONTOWN, PA.: Nagy János.
 ZEIGLER, ILL.: Handó Kálmán.
 RUDA, VA.: Gauruder Antal.
 ALLENTOWN, PA.: Dravetz József.
 MCKEESPORT, PA.: Lukács András.
 EASTON, PA.: Beretsky Lajos.
 BARBERTON, O.: Gáspár István.
 YONKERS, N. Y.: Kovács András.
 PEERSKILL, N. Y.: Andorka Kálmán.
 NILES, O.: Szabó Sándor.
 DUNLEN, O.: Vajda Sándor.
 BETHLEHEM, PA.: Nagy József.
 ALLIANCE, O.: Szabó Károly.
 SOUTH BEND, IND.: Rudik J.
 SCRANTON, PA.: Szabad Ferenc.
 WILMINGTON, CONN.: Bényi Sándor.
 RANKIN, PA.: Belenszky János.
 PHILADELPHIA, Pa.: Vónéki Imre.
 ROSSFORD, O.: Juhos Kálmán.
 RICHMOND, IND.: Jakab Ferenc.
 TOLEDO, O.: Horváth András.
 GRANITE CITY, ILL.: Németh Ferenc.
 SPRINGDALE, PA.: Szabó Antal.
 BRIDGEPORT, CONN.: Rakatzky Mihály.
 DAISYTOWN, PA.: Kocsis István.

Még 30 napig

VAGYIS EGY ÁLLÓ HÓNAPIG

egy szép könyvet

KAPNAK A DONGÓNÁL MINDAZOK AZ
ELŐFIZETŐK

teljesen ingyen

akik beküldik az előfizetést egy esztendőre és mellékelnek a
a 3 beteghez

csekély 5 centet

A POSTAI KÖLTSÉGEKRE ÉS CSOMAGOLÁSRA.

A D O N G Ó

C I M E:

1060—25th St., Detroit, Mich.

Muffol Miska

FŐBURDOS SZAVALATAI

A PÜNKÖSD is elmúlt már oszt még mindég reszked a zember láb-szára a hidegtől. Már ugy látom, hogy sose lesz meleg oszt a pitnyikeknek lóttek. De azér egy pár miszisznek mégis csak állítottam májusfát oszt örültek is neki.

Az alpai miszter meg kiatta a zegyik bodinak a tájmot. Osz azóta a bodi igen elkésereedett. Esténkint járdogál is a miszisz ablaka előtt oszt danólgati, hogy "elmegeyek az házad előtt", de a miszisz nem igen mer kimenni, csak busul ő is, mer aszondi nincs már helper, hát nem tud házat csináltatni.

Bufalóba meg a zegyik bodi igen danólgatta hódvilág mellett a szerelmes nótákat a miszisznek, aki szivesen megis hallgatta, de eccercsak a miszter megsokalta a nótát oszt kitéte a bodi kuffertjét a zudvarra. Hát ijjen goromba némejjik miszter.

A wardi bodik meg miszterek igen meglyárták merhoggy vagy 25-en akartak egy célba lóni oszt hogy beleszóltak a nagybotosok a gyakorlatba, hát a bodik fejenkint 35 tallért fizettek a gyakorlatért.

De most már nem szavazok többet, merhoggy vőféjnek hittak egy lagziba, hát mondok tanulom a rigmust, merhoggy a nyoszójó asszonyok megvernek, ha nem mondom el órajtosan a rigmust.

MAGYAR TESTVÉREM!

Megrendeltes-e már a hires "Vas András" könyvét?!

Hirek "Pencelvánia"-ból

ZELIENOPLÉN két fiatal pár elhatározta, hogy pikniket rendez a zöldbén. El is készítettek a kosarakat, amikbe belekerült az elemózsia meg egyéb szükséges dolog. Mikor aztán kiértek az erdőbe, akkor látták, ott még egyáltalán semmi sem zöld. Ennek okáért aztán tüzet raktak, merthogy hűvös volt az idő, csakhogy a száraz levelek hamar lángra kaptak és égni kezdett az erdő. A piknikezők szörnyen megijedtek és hozzáfogtak a tüzoltáshoz. A miszterek a nyakkendőikkel, a misziszek pedig a harisnyáikkal csapdosták a lángot, hogy így elkerüljék a nagyobb veszedelmet. Azóta nem tanácsos előttük a pikniket emlegetni.

Palmertonba került a minapában egy vándortársaság és tanyát ütött egy üres telken. Hamarosan forogni kezdett a "ringlispil" meg az ördögkerék. Nosza, lett erre nagy öröm a szivargyárban. Egyben kirukkolt az egész leány-sereg, no de a legények is kitétek magukért és ugyancsak kerekeztették a gör-

liket. Az egyik vindis görli minden nap ott volt volt, míg csak a bucsu tartott és végül sikerült is egy polyák bodit csipnie, aki ugyancsak megördögkerekerte a görlit. Annyira ment a kerekkezés, hogy egészen beleszédült a görli és még csak haza se tudott menni. Azóta, ha valaki megfeledkezik magáról, ezt mondják róla Palmertonban: "Ezt is megzavarta az ördögkerék".

Zelienoplen az egyik román bodi állandóan a magyarokkal tartott és sehogy sem akart beleeegyesülni abba, hogy ő oláh. Az egyik magyar lakodalomba még fővélynek is bejutott és tartott olyan dikciót, hogy még Bugyi Sándor se tartott volna különbet. Csakhogy a román bodiban ettől igen felágaskodott a virtus és meg akart szöktetni egy magyar görlit, de erre olyan választ kapott, hogy azóta folyvást busul.

MÁJUS ELSEJÉTŐL

kezdve csakis azok kaphatják a Dongót, akiknek rendben van az előfizetésük.
AKIK MÁJUS ELSEJEIG BEKÜLDIK EGY ÉVRE SZÓLÓ
ELŐFIZETÉSÜKET, VAGYIS

HÁROM BETEGET

és mellékelnek csekély ÖT CENTET a postai és csomagolási költségekre,
azok kapnak ráadásul a Dongótól

EGY SZÉP KÖNYVET

Igyekeztek tehát az előfizetés bővekküldésével erre a címre:

DONGÓ

1060 — 25th STREET,

DETROIT, MICH.

A vándorut tréfái

BÉJÉN a magyar, nagy tisztességgel köszön és menten megmondja, hogy mi járatban volna.

— Ki akarok vándorolni Amekirába.
— Csak úgy mehet ki, ha volna ott vérbeli rokona. — feleljük.

— Hát kérem, — mondja ő és megvakarja a tarkóját. — én éppen azért akarnék kimenni, hogy legyen kint rokon — a rokonok kihozatalára.

A másik magyar is a Tengerentútra igyekeznék.

— Miért hagyja itt hazáját?

Körülnéz, vizsgálja a falakat, nincsen-e fülük és végül kiböki:

— Nem hágy vesztég az anyósom, a pocstán tul talán mégis megmaradhatnék tőle, oda csak nem zötyköl utánam.

Szép, fiatal asszony ugyancsak ki akar vándorolni. Kedves mosolygással érdeklődik, hogy kézimunkával meg lehet-e élni Amerikában.

— Aztán milyen kézimunkához ért?

— Hát... hát paprikást főzni, gombócot...

Ami igaz, az igaz: a paprikás meg a gombóc igen jeles kézimunka, csodamód ki lehet cifrázni vele a jó gyomrot.

Az öreg Amerikából jött és idehaza akar már maradni.

— Mihez kezd?

— Megházasodnék.

— Hány éves?

— Hetven.

Kérdőjellel görbültünk.

— Ne tessék csodálkozni, nem vagyok még elvényt. Tizenhét esztendeig voltam odakint és azalatt kispóroltam egy rendes házasságra való emberséget, nem mén lépre, aki hozám jön.

Már a vonaton ül a magyarunk, amikor észreveszik, hogy a belsőzsebből kikandikál a törkölyös-butykos.

— Megigya — figyelmeztetik — mielőtt hajóra ül, mert pálinkával be nem engedik Amerikába.

Tessék csak idebizni, — feleli a miemberünk. — Éppen azért viszem, hogy a bevándorlási főbiztos urat odaát megkínáljam — partraszállási áldomásul.

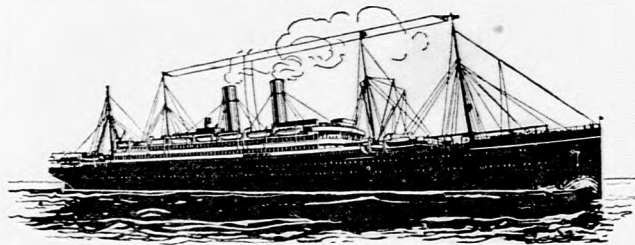
Nevetett és nem lehetett eltéríteni a szándékától. De hiszen aközben, ha megszemjázik, kihuzza az áldomásnak-valót amugy is.

(A "Külföldi Magyarság"-ból.)

H I R D E T M É N Y

THE Great Northern Steamship Co.

(Incorporated)
BOSTON, MASS.

Hirül adja, hogy most teszik meg az intézkedéseket havonkénti
\$110-os körutazásra Európába és vissza

Boston — Southampton

\$110

EGY UT é65

Csatlakozás

London, Liverpool és

Le Havre-ba

Boston — Gothenburg

\$138

EGY UT \$75

Csatlakozás

Christiania, Stockholm, Helsing-

fors, Danzig, Riga, Copenhagen.

FENTI ARAK MAGUKBA FOGLALJAK A VASUTI KÖLTSÉGET AZ OLYAN ÉSZAKRA FEKVŐ PONTOKIG, MINT STOCKHOLM.

A társaság körülbelül kétezer utasnak a szállítását tervezi havonként. Tegye meg intézkedéseit a mostani évadban való utazáshoz.

Az utasok életét

MINDIG-MELEG BIZTONSÁGI RUHÁK

védik, melyek megóvják őket az elmerüléstől és vesztélytől.

Egy utazás oda és vissza, beleértve a hajón való ellátás összes költségeit, nem kerül többé egy odahaza való nyaralásnál. A Great Northern Steamship Company főtörekvése oda-irányul, hogy kielégítse az országban egyre növekvő igényt, egy olcsó egyszerűsággal tölthető kényelmes és kellemes tengerentúli utazás iránt. Haladó szellemű üzletemberek szervezték ezt, kik felismerték a kivételes alkalmat, mely most az Európába való olcsó utazásban rejlik, az olyan intelligens emberek számára, akik meg

akarják tekinteni Franciaország, harcereit, Shakespeare hazáját, Skandináviát, az éjjeli nap országát, stb. Ez egy egyszeri alkalom az életben! Annak látszik de sokkal több annál. A társaság egy állandó szolgálatot akar megteremteni, mely egy osztályu alapon, mintája lesz a kiténő tengeri utazásnak. Hogy ez szerény haszon mellett elérhető, már be lett bizonyítva és részletesebben is megvan magyarázva prospektusunkban. Nagyon érdekesnek fogja találni.

AZT IS MEGMUTATJUK ÖNNEK, HOGYAN LEHET RÉSZTULAJDONOSA EGY OLY VÁLLALKOZÁSNAK, MELYRŐL AZ UTÓBBI ÉVEKBEN SOKAT BESZÉLTEK

Vágja ki és küldje be nevével és címével együtt.

A. WIKSTROM
Information Dept.
Edmunds Bldg., Suite 54.
Boston, Mass.

Kérek egy utazásra vonatkozó teljes felvilágosítást:
(Jelölje kereszttel) Egy ut oda-vissza)

Magyarországba .....
Angolországba .....
Franciaországba .....
Németországba .....
Svédországba .....
Norvégiába .....
Dániába .....
Finnországba .....
Balti országokba .....
Oroszországba .....
Név .....
Street vagy R.f.d. ....
Város v. helyiség .....
Állam .....

A. Wikstrom
Information Dept.
Edmunds Bldg., Suite 54
Boston, Mass.

Résztulajdonosa szeretnék lenni a Great Northern Steamship Company-nak.

Kérem küldjenek prospektust és teljes felvilágosítást.

Név .....
Street vagy R.f.d. ....
Város vagy helyiség .....
Állam .....

Budapesti képek

Hogyan adnak ma részletfizetésre ruhát

BÉKÉBEN nem is csináltattak a fiatal emberek másképpen ruhát, mint részletre. Tíz korona havi részletre a valódi angol zakkót. Három év kellett, míg egy ilyen 120 koronás öltönyt letörlesztett az elegáns bankfiú, vagy a fiatal jogászyerek, mert se az egyik, se a másik nem fizetett gyakrabban havi részletet, mint negyedévenként. Nem is volt békében sehol annyi elegáns fiatal ember, mint Budapesten, mert ahhoz mindenki elég jómódonak érezte magát, hogy a szabójának adós maradjon egy-két rend ruha részletével. A háború aztán elseperte a részletfizetést is, mint lassan minden hitelt. Közel kilenc évig szünetelt a részletfizetés, míg a napokban újra találkoztunk vele egy Rákóczi uti szabóüzlet kirakatában. Ott hirdette egy táblán keresztül a visszatérést a békekorszakhoz. A tábla így kezdődött:

Ismét bevezettük a részletfizetést. Adunk öltönyöket kedvező havi vagy heti részletre.

Eddig olvasva, még az igazi békét jelenti ez a pár sor. Ami azonban ezután jön, az már az új idők viszonyait reprezentálja. A táblafelirat ugyanis így végződik:

Az öltöny az utolsó részlet kifizetése után elvihető.

A szabó tehát még csak nem is részletenként szállítja az öltönyt, a mint az ember képzelné, hogy a fizetés arányában előbb a mellényt, aztán a nadrágot, vagy a kabátot szállítja, hanem az egész öltönyt az utolsó részlet kifizetése után adja. Ime, így változnak meg a viszonyok, így vész el a részletfizetés romantikája.

Némi melanchóliával mentünk be az üzletbe érdeklődni az új kedvezményes fizetési feltétel részletei iránt.

— Ezt a rendszert "közkívánatra" vezettük be. — mondta a tulajdonos.

— Egy hatvan-hetvenezekoronás öltönyre lefizet a vevő huszezer koronát, a kész ruhát megjelzi és a fennmaradó összeget tetszés szerinti részletben fizeti ki.

— Tetszésszerinti részletben?

— Igen, tetszés szerint. De — három hónapon belül ki kell fizetni az utolsó részletet is és akkor a ruha rögtön elvihető.

— Rögtön?

— Azonnal kérem. Hazaküldjük.

— És mi előnye van a vevőnek ezzel a rendszerrel?

Nagy esodálkozás. Még a segédek is abbahagyták a munkát és elkezdtek esodálkozni.

— Mi előnye van? — esodott fel végre a tulajdonos. — Hát kérem, ha ön ezt nem tudja kitalálni, akkor nem is kezdem magyarázni.

De aztán mégis magyarázta.

— A ruha ára ma lesz megállapítva és három hónap múlva se lesz emelve. Ön nem fizet kamatot és nem fizet kosztipénzt, szóval három hónapi ingyen hitelt élvez.

Most egy keresztkérdést intéztünk:

— És mi történik, ha valaki nem fizeti pontosan a részleteket?

Hosszas gondolkodás előzte meg a választ. Ilyesmí — úgy látszik — még nem fordult elő. Végre így szólt a tulajdonos:

— Akkor az illetőnek joga van a lefizetett pénzért vásárolni.

Igy változtak meg a viszonyok a béke óta. Most már a vevőnek kell vigyázni, nehogy a szabó adós maradjon — a ruhával.

KERESZT

Ha a címzésnél keresztet lát a neve mellett, gondoljon a stólára és küldje be a betegeket, mert "nem élhet a levegőből az ur jámbor Dongója."

Detroiti aprósögek

Beteg volt egyik háznál az asszony s az ember szakácskodott. Feltette forralni a tejet, csak hogy ott feledte a tüzön és a tej valósággal elégett. Az ember szörnyen megijedt és azt mondta, hogy bizonyára "geszelin" volt a tejből.

Virágos kedvben ült a vacsorához egyik helyen a bodi. Kedvére való volt a vacsora: tyukleves vékony metélttel. A bodi szeme felragyogott az örömtől, kapta is a fogpiszkáló-tartót és megsózta vele a levest. Sokáig tartott, míg a metélthez hasonló fogpiszkálót kihalászta a levesből.

Pálfiéknál nagy az öröm: megkerült a Bodri és bejelentette, hogy temetésen volt. A kolbászos magyar most nagyon elkeseredett, mert nem biztos abban, hogy kinek a kutyája volt hát akkor a "szörös" kolbászbán?

A detroitai magyarok egy része ezzel a jókívánsággal tiszteletti egymást: "Egyél te görhét vándorló szalonnával, ha potyán olvasod a Dongót."

Siegel Marci jubilál. Tíz esztendeje ő aggyasztálja ki ruházatban a detroitai magyarokat. A jubileumon pedig a magyarok aggyasztálják ki és vegyék meg az egész boltját.

Aki olyan vasárnapot, vagy ünnepnapot talál a nyáron át a kalendáriumában, amikor nincs legalább két vagy három magyar multság, az jelentkezzék a Dongónál. Jutalmul kap egy arany órát láncsal.

HALÁL ELLEN

NINCS ORVOSSÁG — MONDJA A RÉGI PÉLDABESZÉD.

Amelyik clevelandi magyar háznál a Halál kopogtatott, jusson eszükbe

The Jakab Co.

magyar temetésrendező és balszamozó intézete, amely a legjobban berendezett a városban.

Betegszállító kocsik állanak rendelkezésre. — Lakodalmakra és keresztelőkire a legjobb gépkocsikat tartja.

8923 BUCKEYE ROAD,

CLEVELAND, OHIO.

— MINDKÉT TELEFON. —

DONGÓ

Megjelenik havonta kétszer
Szerkesztő: KEMÉNY GYÖRGY
Rajzoló: KEMÉNY JÁNOS

ELŐFIZETÉSI AR:

Amerikában egy évre.....\$3.00
4 hónapra \$1.00
8 hónapra \$2.00
Magyarországra egy évre.....\$3.50

A DONGÓ CIME:

1060—25th Street, Detroit, Mich.

DONGÓ

HUNGARIAN COMIC PAPER
PUBLISHED SEMI-MONTHLY
Editor: GEORGE KEMENY

Entered as second-class matter July 15th, 1916 at the Post Office at Detroit, Mich., under the Act, of March 3, 1897.

Vigyázó János

MEGFIGYELÉSEI

AMERIKAI magyar ügyekről írni manapság nagyon nehéz feladat, mert az amerikai magyarság úgy alszik, mint a nóta szerint az a bizonyos gazda, kinek feleségét a szomszéd csókolja. Igazán a magyar faj nemtörődömségére vall, hogy éppen most nincs az amerikai magyarságnak valamelyes szervezete, a mely a megesonkitott, az agyomnyomorított magyar faj érdekében megmozgatna minden követ a művelt világon, elsősorban pedig itt Amerikában.

Amikor rövid lélekzetű, máról-holnapra változó politikai viszonyok között meg alakult az Amerikai Magyar Szövetség, akkor megmozdultak széles Amerikában a magyarok és mármár arról is szó esett, hogy miként szállítsanak innen ágyukat Magyarországra, a teljes magyar függetlenség kivívására. Akkoriban nagy "nemzetgyűlések" tartódtak, hangos szónoklatok mondódtak és a piros-zöld-fehér színek ragyogtak az amerikai magyar gomblyukakban. Akkor a nagy ország egyik végéről a másikra zarándokoltak lelkes, hevesvérű szittyák, akik nem sajnáltak se költséget, se fáradságot, csak hogy ott lehessenek a "nemzetgyűlésen".

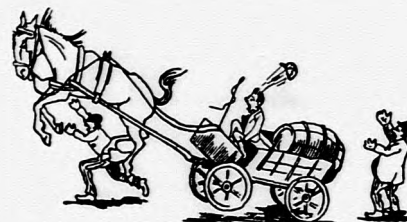
Most pedig, amikor az ezereztendő Magyarországot tatárjárásnál és törökpusztításnál nagyobb csapás érte, amikor a magyar faj létéről van szó, úgy ülünk itt, mint a költő szerint "száraz ágon hallgató ajakkal a esüggedt madarak". Egy-két jóindulatu, néha tulbuzgó ember megindít ugyan valami mozgalmacsát, el is ér talán kisebbfajta sikert, de csak azért, hogy akkor innen vagy onnan löcsöt akasszanak vele és megkérdezzék: ki a fészkes fülemile bizta meg őt akármivel?

Érthetetlen, sőt szinte megdermesztő az amerikai magyarságnak ez a közönyössége. Azt mondják egyesek, hogy az amerikai magyarság nem segíthet az elgázolt magyar fajon. Legyen szabad ezektől megkérdeznem, hogy Cseh-Szlovákiát hol csinálták meg?

Nem itt Amerikában? Megcsinálták pedig amerikai pánszláv papok és lapok segítségével. Háttha ezt meg lehetett csinálni, miért ne lehetne segíteni akkor azon a magyar fajon, amelyen megesett a világtörténelem egyik legnagyobb igazságtalansága?

Ha a magyar papok, lapok és öntudatosan gondolkodó amerikai magyarok egész emberként összefognának, akkor igenis az amerikai magyarság segítségével sokat lehetne változtatni Magyarországon sorsán. Nem beszélek én semmiféle politikai párt vagy irányzat támogatásáról, de igenis beszélek arról, hogy a magyar fajt előrehaladott kulturájával és művészetével nem szabadna elpusztítani hagynunk. De ha még is megteesszük, akkor ez azoknak soha meg nem bocsátható bűnük, akik itt bármi téren is vezetőknek tekintik magukat.

Az amerikai magyarok úgy tűnnek fel mostani hallgatásukkal és nemtörődömségükkel, mint a sülyedő hajóról menekülő patkányok. Tudom én azt, hogy az amerikai magyarság között az egyszerű tizezrek, sőt százezrek szeretnének segíteni, szeretnének valami megmozdulást látni, de nincs meg a kellő utmutatás. Hát miért nem vonják felelősségre a vezetőket az amerikai magyarok?

PESTI HUMOR

A tőke és a kamat — A szeplő-színész
Kíváncsi természet.

FÜRDŐHELYEN összetalálkozik két pesti ur. Mostanáig csak látásból ismerték egymást.

— Mondja kérem, — szól az egyik — ki az a nő, akivel tegnap este karofogva sétálgattott?

— A feleségem, — hangzik a válasz.

— Bocsásson meg, de azt hittem, hogy jobb ízlése van. Önagysága bizony nem szép és már nem tulságosan fiatal.

— De gazdag, nagyon gazdag, — feleli a másik.

Másnap újra találkoznak.

— Mondja kérem, — kérdi újra — ma megint kívül sétált a parkban?

— A barátnőmmel...

— Mi-i? Magának barátnője van? ...És a tegnapi hölgy? A felesége? Hogy egyeztetni össze a kettőt?

— Könnyen. A feleségem a tőke, ahoz nem szabad nyulni. A barátnőm a kamat, mert valamiből élni is kell az embernek...

SZÍNÉSZEK egymásközt, egymásról beszélgetnek. Szóba kerül egy ifjú hősszerelmes, aki a mult évben a ligetben szerepelt, az idén meg Sebestyén budai társulatánál fog fellépni.

— Jó színész, — mondja valaki róla — tehetséges...

— Nem jó színész, — hangzik az ellenvélemény. — Tehetségtelen...

— Ugyan hagyjátok, — szól bele a vitába a harmadik is. — Ez csak olyan szeplő-színész...

— ???

— Mindig csak nyáron jön ki...

A SIKLÓ kis fülkájében hárman ülnek. Két férfi és egy nő. A nő izgatott, látszik rajta, hogy fél az utazástól. Mikor megindulnak, remegő hangon kérdezi az egyik férfit, a fiatalabbat:

— Mondja kérem, mi történik itt, ha elszakad a kötél?...

— Semmi, semmi. Legyen nyugodt nagysád. Van még egy pótkötél is... Akkor az tartja a kocsit...

— Hála Istennek, — sóhajt fel a hölgy. — De mi lesz velünk, ha a pótkötél is elszakad?...

— Az se oly nagy baj. Arra valók a fogaskerekek. A fogaskerekek automatikusan bekapcsolódnak a fogakba és mi meg vagyunk mentve...

— Meg vagyunk mentve... Hála Istennek... De... de mi történik mégis, ha a fogaskerek sem működik?...

— No, azért még nem veszünk el. A sikló kocsijának alsó szerkezetében van egy hegyes vasrud, amely óriási erővel belevágódik a talajba és a kocsit megáll...

— Megáll... Jaj, milyen szerenese, hogy megáll... De ha ez a vasrud sem működik... Akkor?...

— Akkor? — szól most már mérgesen, türelmét veszítve a kérdező, — akkor pukkadjon meg!...

Mire az idősebb ur, aki mostanáig az újságjába temetkezett, esendesen megjegyzi:

— En már a pótkötélnél szívesen vettem volna...

Gyászmagyarok

Vannak olyan gyászmagyarok, akik hosszú időn keresztül sztrájkokra és munkanélküliségre való hivatkozással későbbre halasztották az előfizetés beküldését. A Dongó magyar becsületre sokszor két évig is küldte nekik a lapot, de mikor fizetésre került volna a sor, akkor hallgattak, mint "dinnye a füben" és a

nagyharangra bizták a fizetést. Az ilyen gyászmagyarok névsorát leközöljük valamikor, mert aki újságtól lop, az mástól is lop. A Dongó az ilyen gyászmagyarok miatt megint elveszt vagy másfélezer dollárt és még azt kérdezik egyesek, hogy mikor lesz olcsóbb a Dongó? Hát hogy legyen, mikor a nyomdai munka drágább, mint volt bármikor, a papir folyton drágul és az előfizetések nagy részét letagadják, vagy ellopják a gyászmagyarok? Semmiből még Dongót sem lehet kiadni.

A DONGÓ LITANIAJABÓL

Átkozott potyaolvasóktól,
Megátalkodott hátralékosoktól,
Enyveskező ügynököktől,
Sokat ígérő, de keveset tevő magyaroaktól.

Minden lében kanál emberektől,
Kákán is csomót kereső "irodalombarátoktól".

Csak vállat veregető pártoléktól,
A "halálbírók" borotvájától
— **MENTS MEG URAM MINKET.**

MAGYAR KUGLIZÓ

A McKeesport-i és környéki magyarok kedvük szerint kigolyózzhatják magukat

URBÁN JÓZSEF

hatalmas kuglizójában, amelyben hét pálya van.
516 Walnut St., McKeesport, Pa.

W. H. SCHWARTZ

Első magyar ügyvéd és hitelközjegyző
Ohio államban, 512 Society for Savings épületében, Cleveland, O.
Telefon: Cuhahoga Central 3350-R.
Bell Main 5720.

MAGYAR

TEMETKEZÉSI

VÁLLALAT

ÉS KOPORSÓ RAKTÁR

Temetéseket elvállal a legfényesebbtől a legegyszerűbbig a legjutányosabban

BICZÓ FERENC

8027 W. Jefferson Ave.

DETROIT, MICH.

Telefon: CEDAR 175

A bábeli nyelvzavar

NOSZA szálljunk alá, mond az Ur, és zavarjuk meg a kevélyek nyelvét, írja Mózes, nehogy az égig való tornyot megépíthessék.

Egy gyönyörű szép hitregének hitük ezt sokáig magunk is, amelynek nem muszáj minden szavát komolyan venni, hanem annyit hisz belőle mindenki, amennyi neki jólesik.

De mióta mi feltaláltuk a világ összes nyelveinek a kulcsát, esodálatosan megváltozott előbbi nézetünk, mert azonnal látni fogjuk, hogy hogyan bolondultak meg a Babelnél ott levő nemzetek százai, sőt nem csak azt, de a szókból azt is megtudjuk állapítani, hogy mely nemzetek voltak ott Babelnél, mert a szók beszélnek.

Rövidség okáért térjünk mindjárt a tárgyra. A bábeli szókat jellemzi, hogy a szó eleje hátul, a szó hátulja elől van.

És noha a magyar nem volt ott Babelnél, minden bábeli szó a magyarból van összetörölve, jelöl annak, hogy akkor még minden más nemzet a magyarból furta-faragta az ő szavait.

Például: **Barát rossz**, barátu görög szó. Annyit tesz, elvetemült ember, vagyis **Rossz barát**. **Hiszo torik** görögül kövér disznó, vagyis: Derék hizó. **Pergamen** görög szó, bőrből való papír, vagyis: Bőr-kemén, kemén bőr. **Parak hités** görögül házas társak, vagyis: **Hites-parok**. Typo grafia. Typo = pötü, grafó = rovok = Betük rovója.

Guttur, gutturis, latin szó. Guttur = Tur-rug, vagyis a Torok Parve latin = kicsiny = **aprev** = apró. **Meridie** latin, délben = idő = mérő, a dél. **Piktor, piktoris**, latin. **Pik** = kip-táró = festő. Diszrumpo = **Szit-rumpo** = szétrombol. **Simp-atia** = Atia simp, atyai szenv = rokonszenv. **Elokvens** = Ekven szól = ékesen szóló. **Loku-tusz-szum** = szolokuttam, szólottam. **Gavideo** = Vigadeok = Vigadok stb. stb.

Meri vach, zsidó = Vach-meri = Vakmerő. **Nabal** zsidóul = Bal-an = Bolond. **Jauconisz**, zsidó = Szin-jauco = színész. **Sziki jó**, zsidóul = Jó-izsik = Részeges. **Abir** zsidó szó = Bir-a = Biró stb.

Ge sang németül = Zöng-e = Zengő = Ének. **Ge bied** német = Biedeg = Vidék. **Gesölle** német = Seg-éllő = segéd. **Herum** (Kheren) német = körün, kerüni. **Falsa** = Salfa = Csalfa = a német Falsch Szolda teszka = Szolgáddá tesz.

Perza, arabó khina, japán, sanskrit, egyiptomi nyelvek is teljesen így esinálnak.

De most lássuk a Babeli zavar egy másik faját, mikor teljesen viszárl olvassuk a magyar szót és mégis ugyanazt teszi.

Például **Kész** zsidóul, magyarul szék. **Keszéf** zsidóul, magyarul fészek.

Jacak zsidóul, magyar kacaj. **Soszui** zsidóul, magyarul iszos = részeg stb.

Tunel németül, a magyar lenut = alagut.

Gavall németül, a magyar lovag. **Sepiegel** = Legiépez, leképez = a tükör.

Oratikon görög, a magyar **Nakitá-ró** = láthatár.

Othalmos görög, a magyar szom-látó. **Látó szem**.

Dolem görög, a magyar dallam, a **melódia**.

Kataptaron görög, a magyar kép-táró **tükör** stb.

Vox latinul, a magyar szov = szó. **Taurus** latinul, a magyar szurat, szuró, a **Bika**.

Szepeculum = mülekepez, leképező mü tükör.

Radius = sudár = sugár. **Adana** babiloni ékirat = anyád a. **Adapa** babiloni ékirat = apád-a.

Osarsiv, Egyiptomi = víz rázó, Mózes esufneve.

Osarsit, Egyiptomi = tűz rázó, Mózes esufneve.

A bábeli nyelvzavar második kulcsa: a világ minden idegen szava, ha kettős pontozva magyarul szólal meg, és ugyanazt jelenti, mint az idegenben, akkor feltétlenül bizonyos, hogy az paradicsombeli magyar szó volt már.

Például:

Faneros görög, kettőspontozva = **Fénerős** = világos.

Skotitos görög, kettőspontozva sötítés = sötét.

Khaloria görög, kettőspontozva hő-lő erő = hőtartalom.

Karabat = kerevet. **Göngilosz** = gömbölös.

Charitas, latin, kettőspontozva = **Cörötés** = Szeretés charitat = szeretet.

Cultus = kültüz, kül tűzteel.

Corona = körünöv, körün iv.

Bakka, bakce = bökő = böere.

Cortino = gördinő (vászón).

Susanna = szüzi nő.

Magdalena, megdőlőnő (bűnös asszony).

Corridor = körü tör, körü tér = folyosó.

Szavak zsidó szó, kettőspontozva = Szövényök.

Kamon zsidó szó, = kömén.

Szettom zsidó szó = össze töm.

Sze tor zsidó szó = össze tör.

Tares zsidó szó = törés.

Vares zsidó szó = verés.

Cerikah zsidó szó = körike.

Czinukah zsidó szó = esemőge = gyümölcs stb., több más ezer példa.

De hogy a magyarok közül a kunok és pártusok is ott voltak Babelnél, ime a példák.

Karika = körike. **Gomb** = gömb **Kőszálódik** = készülődik. **Sarkantó** = serkentő. **Tolakodik** = tülekedik. **Torzsa** = törzse. **Páholy** = főhely. **Vaik** = főék, főékesség (hereg, Szt István címe). **Magosság** = mégiség (mélység). **Igazság** = egiség. **Magis tár**, megester = Mester.

És még sok ezer példa. Az aláhuzott szavak bábeli kun szavak.

(Markos Gyula így intézi el a Bábeli nyelvzavart.)

Schwartz B.

2825 EAST 79TH STREET,
CLEVELAND, OHIO.

Hajójegyek minden vonalra.

Pénzküldés a világ minden részébe.

JOGI TANÁCS ÉS KÖZJEGYZŐI
ÜGYEK ELINTÉZÉSE.

Veterán Pesta

régi amériká és Zöldfülü Marci

MARCINK, hát ugy látom, hogy itt még fórgyulájkor se lehet levenni a zókontris bekecset, mer ugy dudál a bolondos hideg szél, mindha csak valami oláj medve táncoltatótul tanulta vóna az nótáját. Aszondik, hogy a nap a zoka mindennek, merhogy nincsenek rajta fótok. Hát mondok, ez igaz lehet, merhogy a te bekecseden van elég fót, de meleg is órájtosan.

Oszt hogy tekerzési dékor sok felé vót mulaccság, hát igen készütünk a Marcival, mer mondok ahun magyar mulaccság van, ott hódvilág is akad, hát mondok, ránk is férne, mer ebbe a bolondos hideg világba ugy reszked a zember, akárcsak a miskóci béka a kocsonyába.

Ugy látom, hogy a magyar ulyságokba mán megint marik egymást a zemberek. Hát mondok még mindig nem vót elég a marakodásbul. Valamikor a lyóvilágba is marakodtak a magyarok, de akkor tán igen szurta őket a zab. Most meg teli van panasszal mindenki, hát mondok még a marakodás is kell nekünk? Mahónap már magyar se lesz a világon, hát minek siettetni a temetést, hiszen elgyün az magátul is. Sokkal lyobban tennék a nagyfejüek, ha összedugnák a koponyákat oszt együtt próbálnának valamit csinálni, mer igr igen hamar elmehesünk mind a pokolba. No, de ugy szép a magyar, ha egymást eszi.

Mit irnak az előfizetők?

Boesánatot kérek, hogy előbb nem tehettem eleget a kötelességemnek, de a családomban betegség volt és ez elvitte a "betegeket". Most beküldöm a 3 beteget a Dongóért, kettőt pedig a Vas Andráért. Többeknek is ajánlottam a Vas Andrást, de azok jobban szeretik a "munsájt", mint az irodalmat.

Duquesne, Pa. Miskolezy Imre.

Itt küldöm a 3 beteget, mert nem kérek a vörös keresztből. A Dongótól nem akarok megválni, inkább akármu mástól megválnék. A potyaolvasóknak meg azt kívánom, hogy deportálják őket Magyarországra és ott olvassák a fogukat.

Manayunk, Pa. Tamton Lajos.

Pünkösöd

Tudtam, hogy nem hiába élek, tudtam, hogy egyszer megszáll a Léleks — hogy vezéreinket fel ne költsem — megszólalok egyszer még bölcsen.

Oh, szeretve tisztelt véreim, ime pünkösdi... bölcseségeim:

Pünkösöd tisztára magyar ünnep, pünkösöd jót tesz a magyar ügynek. Pünkösdkor — oh, milyen sivárság! — Magyarország megint királyság, ...pünkösdi királyság.

... És tüzes nyelvek szállnak a földre, rátok, mireánk, éneám, önre, itt és a tengereken tulnan. — Spiritus Sanctus, ki vagy az Urban, ha szellemeddel eltelünk, és tovább is csak nyelvünk?! (Az "Akroni Magyar Hirlap"-ból.)

Tel.: Princeton 2584-R.

DR. MAJOROS JÁNOS
MAGYAR FOGORVOS

3826 Buckeye Road, Cleveland, O.
Rendelő órák: Hétköznap délelőtt 9-4-ig este 8 óráig. — Vasárnap 2-5 óráig.

ÜNNEPÉLYES NAGY

JUBILEUMI KIÁRUSÍTÁS SIEGEL MÁRTON

FÉRFI- ÉS NŐI DIVATARU ÉS CIPO ÜZLETÉBEN
7728-7730 WEST JEFFERSON AVENUE, DETROIT, MICH.
TIZ ÉVE ANNAK, HOGY A DELRAY MAGYARSÁG
KÖZÖTT EZEN ÜZLETETEM MEGALAPITOTTAM.

TIZ nehéz esztendő munkája közben nem egyszer nehéz gondok, csapások között szolgáltam a magyarságot, de bármilyenek is voltak ezen megpróbáltatások, megállottam a magam becsületes helyén, amiben a delrayi magyarságnak is nagy része volt, amiért ezuttal, üzletem fennállásának TIZ ESZTENDŐS JUBILEUMÁN is köszönetet mondok. — E TIZ ÉV alatt a magyarság ügyeit is becsületes munkával szolgáltam ott, ahová bizalmukkal hívtak a közért való munkára.

ÉN EZ ALKALOMMAL MINDEN MAGYAR TESTVÉREMNEK KÖSZÖNETET MONDOK, HA CSAK EGY CENTTEL IS HOZZAJÁRULT ÜZLETEM FENTARTÁSÁHOZ E TIZ ÉV ALATT. Sokszor szomoruan kellett hallanom, hogy a közügyekért való buzgólkodásomért kevés köszönetet fejezett ki a magyarság. És én most

MÁJUS 31-ÉTŐL KEZDŐDŐLEG NYOLC NAPIG TARTÓ

JUBILEUMI KIÁRUSÍTÁSSAL

alkalmat akarok adni a magyarságnak arra, hogy bebizonyíthassa, hogy A MAGYAR ELSŐSORBAN MAGYAR TESTVÉRÉT TÁMOGATJA.

Két csoda

RÉGEBBEN az örmény vallásos volt s nagy becsületben állott előtte minden, a mi vallásos vonatkozásai birt. Negyven-ötven mértföldet megtenni gyalog, étlen-szomjan a kolozsvári bucsu alkalmával rendes dolog volt, mert nagy számmal voltak olyanok, kik sokkal nagyobb utakat, mint Mária-Pócs, Mária-Radna stb. szigorú böjt mellett és folytonos imádkozás között ugyanesak gyalog tettek meg.

Egy-egy esoda hallatára pedig képes lett volna az örmény akár a világ végére is elmenni. Az ötvenes években épen híre ment, hogy Mező-Sármáson szintén csoda történt s van ottan egy leányzó, a ki elaludt és azóta tudja, hogy mi történik a másvilágon. Persze, hogy Szamosujvárt nem kevésbé szerették volna tudni a másvilági dolgokat, azért három ember, Balla, Láda és Szongott nevűek rögtön szekérre ültek és Mező-Sármásig meg sem állottak. A kérdéses házban való megjelenésük alkalmával már nagy esőüledet láttak a leány körül, a ki vakmerő fantáziával egyre-másra elfecsegte a tulvilági dolgokat. A nép fogvacogva halgatta

a rémes híreket s szentül megvolt győződve, hogy, midőn a leányzó egymázos fővel képtelenebbnél-képtelenebb meséket esacsog, mindezt tulvilági látása után cselekszi. Lehorgasztott fővel tértek vissza az örmények, mert róluk azt látta meg a leányzó, hogy nemsokára a másvilágra kerülnek és ott abban a nem mindennapi élvezetben lesz részük, hogy tüzes vedrekkel fogják egymás fejét loesolgatni.

Kapor község határáig a rémes jóslat hatása alatt szótlannul ültek, de ekkor megszólalt az egyik:

— Én nagyon éhes vagyok.

— Együnk valamit, — mondák a többiek és bementek az első parasztházba, hogy valami ételneműt kérjenek.

Egy asszony volt csak a házban, a ki tudatta a jövevényekkel, hogy esupán tejjel szolgálhat. Amazok szeltették:

— Jó lesz az is, csak minél gyorsabban.

Az asszony távozott egy sajtárral és a kapu előtt megállott. Egyszer csak hallják az örmények, hogy a kapu egyik oszlopát képező sasfa hangot ad: **csorr, csorr...**

Kíváncsian nézték vajjon mi idézi elő a szokatlan hangokat s ekkor rájöttek, hogy az asszony a sasfát feji,

abból pedig vastag sugarakban tej csordul a sajtárba. Megállapították rögtön, hogy itt boszorkánynyal van dolguk, ámde hallgattak, nehogy maguk ellen bősziítsék a tulvilági hölgyet. A tejet is kelletlenül megitták, jól megfizették s iparkodtak a legrövidebb uton menekülni a boszorkánynak képzelt asszony házából. Hanem az uton folytonosan ez a hang üldözte őket: **csorr, csorr...**

— Ugy érzem, mintha valami esorogna bennem, — panaszkodának egymásnak s rettenetes göresök között lányakodtak a szekérben. Így töltötték az egész időt, hazaérkezve azonban külön-külön kellett őket levenni a szekérről, mert kiderült, hogy valamennyien tengeri betegséget kaptak.

Néhány napig még mindenik nyomta az ágyat, hanem azután első dolguk volt hirül adni a népségnek az átélt esodákat. Az persze elhitte és szent borzadályllyal gondolt sok ideig a sármási leányzóra és a kapori boszorkányra, kik saját külön esodájuk titkaiba szivesek voltak a három szamosujvári örményt nagylelkűen beavatni. A modern időkben ez volt az utolsó esoda, melyben örményeknek is jutott egy kevés dicső, de háládatlan szerep.

MAGYAR FÉRFI!

MAGYAR NŐ!

MAGYAR IFJU!

Te, aki távol szülőföldedtől nehéz verejtéssel keresed a mindennapi kenyeret, gondolsz-e arra, hogy itt künn a dollárért folyó erős küzdelem, a pihenés nélküli folytonos munka és gond gyorsabban megőröl. Gondolsz-e arra, hogy a betegség és halál könnyebben hozzád fér, ha tested-lelked el van csigázva. Mi lesz akkor, ha a betegség vagy éppen a halál csakugyan utóléi és nem gondoskodtál magadról és családotról? A mig birod a munkát és van kereseted, van barátod is. De ha bajba jutsz, hiába vársz segítséget másoktól. Magadnak kell gondoskodnod magadról!

A mód megvan rá. Biztosítsd magad! Minél korábban megteszed, annál kevesebbet kerül, de még későn is jobb, mint soha!

Biztosíthatod magad biztosító társaságoknál, vagy egyleteknél. A biztosító társaságok osztalékot fizetnek a részvényeseknek, s így több fizetséget kívánnak; meg aztán nem érted jól a nyelvüket se s ha bajod van, mégis a honfitársadhoz kell fordulnod. Marad tehát az egylet. De egylet is sok van. Több, mint kellene. Van olyan, amelyiknek 50, 100, 500, 5000 sőt 20,000 tagja is van, akárcsak az államok, kisebbek és nagyobbak, például Szerbia vagy az Egyesült Államok. Az azután a Te dolgod, hogy melyikben bízol meg jobban.

A Verhovay Segély Egyletnek 22,000 tagja van, s a legnagyobb magyar egylet.

Ha többet akarsz tudni róla, kérdezd meg akármelyik tagot, vagy fordulj közvetlenül a központhoz.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

HAZLETON, PA.

Szót kérek!

OLVASOM, hogy a Magyarországtól elszakított Erdélyben árvaságra jutott magyarok kézzel-lábbal kapaszkodnak magyar anyanyelvükhöz és tőlük telhetőleg mindent elkövetnek a magyar írás támogatására. Pályadíjakat tűznek ki irodalmi dolgozatokra csak azért, hogy meg ne haljon Erdélyben a magyar szó, a magyar írás. Amerikai pénzben nem nagyok ezek a díjak, de mégis elégségesek ahhoz, hogy fokozott munkásságra serkentsek az Erdélybe szorult magyar írókat.

Ezzel szemben Magyarországról állandóan jön a szomora jelentés, hogy haldéklík a magyar irodalom. Az irodalmat pártoló és megértő magyar közönség koldusbotra jutott. A magyar írók és költők könyveit nem veszik, írásaikat nem olvassák és így természetesen mindjobban elhallgatnak a magyar írók és költők, akik közül soknak még a mindennapi kenyérré se telik.

Magyarország kulturája és művészete révén szinte csodálatos gyorsasággal küzdötte fel magát a szerencsésebb viszonyok között levő kultúr-nemzetek sorába. A magyar írást és művészetet kezdték ismerni és megbecsülni az egész világon. És ez volt a magyar faj legnagyobb kincse. Most ezt is a végpusztulás fenyegeti, mert éheznek a magyar írók és költők.

Ha a szegény viszonyok között, elnyomatásban élő erdélyi magyarok

tudnak áldozni a magyar szóért és magyar írásért, akkor miért ne tudhatnának a sokkalta jobb viszonyok között élő amerikai magyarok is?! Hiszen ha évente csak egy-két ezer dollárt áldozna az amerikai magyarság összesége, már akkor is olyan pályadíjakat tűzhetne ki, amelyek igazán fejedelmiek lennének a mai Magyarországon.

Bálokra és táncos dinom-dánomokra százezreket költ el évente az amerikai magyarság. Hát miért ne áldozhatna a magyar kultúra támogatására is egy-két ezreskét?!

Akik emberek vezetésére és tanítására vállalkoztak, miért nem magyarázzák meg a rájuk bízottaknak azt, hogy nemcsak kenyérral él az ember? Igaz ugyan, hogy az amerikai magyarság nagy része saját hibáján kívül egyben-másban nagyon elmaradt, de azért megvan a természetes jó esze és ha kellő módon, jóindulattal tanítgatják, akkor lassankint a Csizión kívül olvasni fogja azokat a szellemi termékeket is, amelyek büszkeségei a magyar ész alkotó erejének.

Én ismerek olyan magyar munkás embereket Amerikában, akik a világ-irodalom legkiválóbb szellemi termékeit nemcsak olvassák, de megértik és élvezik is. Miért akarja tehát az amerikai magyar intelligencia még mindig az Álmoskönyvre, Csizióra és más hasonló "szellemi termékekre" szorítani az amerikai magyarság tizezreit?!

Csak nem akarja ezzel nyíltan bevalani, hogy a tizezrek szellemi elmaradottságán élőködik a "nadrágos" ember?

Akinek nem inge, ne vegye magára, de akinek igen, az magára veheti. Még azt se bánom, ha megorrol miatta.

KEMÉNY GYÖRGY.

KIVÁNSÁGOK

Vacsora után az apa az ölébe veszi kislányát és játszik vele. Egyszer csak megszólal a mostoha anya:

— Szeretnék én is ilyen kislány lenni.

— Már ugyan miért? — kérdi a férj.

— Mert akkor velem is játszánál.

Rövid hallgatás után megszólal a négyéves kislány:

— Én meg papa, azt szeretném, ha kis macska lehetnék.

— Miért szeretnél te kis macska lenni? — érdeklődik az apa.

— Mert akkor a mama velem is játszana.

MAGYAROM

Bali Mihály dicsérje meg a nyakadat, ha potyán olvasod a Dongót!

D. B. STONE

MAGYARUL BESZÉLŐ ANGOL ÜGYVÉD

822 Leader-News Building, Cleveland, O.
A Superior és East 6-ik utcák sarkán.
Telefon: Main 7090 és Central 1383.

PETRÁS LAJOS

ügyvéd, városi tanácsos.

Irodái:
1039 GUARDIAN BUILDING
8915 BUCKEYE ROAD
Telefon: Main 2327. — Central 710.
Lakás telefon: Princeton 2408-W.

PÉCSI JÁNOS

HUS- ÉS FÜSZER-
ÜZLETBEN

mindig friss hus és fűszer áru
vásárolható.
513 S. YALE STREET
Phone Cedar 2156

PÁLFI ISTVÁN

501 S. YALE ST., DETROIT, MICH.
A magy. róm. kath. templom közelében.

Kapható nála mindenféle dohány,
szivar és cigaretta. — Imakönyvek,
szobrok és olvasók. Minden-
féle karácsonyi ajándék és finom
cukrok.

"Samu" ablakos

K. Nénik és Bácsik! Két hétfő tartott az ápolói foglalkozásom, de most már itthon vagyunk. Meg is akartam mutatni a szomszédoknak, hogy hazakerültem és egy kis háborusdít csináltunk a szomszédunk fiával. Szép gömbölyű köveket dugtam el az udvarunk sarkába és nagy örömmre meg is találtuk azokat. Kár az ilyen szép gömbölyű köveket csak úgy elpotyázni, hát egy kis gyakorlatot csináltunk velük. Csakhogy az egyik boldonkó beleszaladt a szomszéd ablakába és olyan szép lyukat ütött rajta, hogy csupa gyönyörűség.

Nagy lett emiatt a riadalom, mintha legalább is földrengés lett volna. Pedig hát ha az az ablak örökké tartana, akkor mi-ből élnének az ablakos tótok. Szerencsére az egyik bácsi küldött nekem pünkösdre egy talért és így édesapámnak nem sokat kellett pótolnia az ablakba. De azért mégis csak baj lett belőle, mert a többi köveket mind elvitték és most vége a gyakor-

latozásnak. No de éppen most építenek a szomszédunkban, hát szép vörös tégladarabok majd kerülnek ottan. Ilyen tavaszi időben megöli a magamfajta legényeket az unalom, ha nem csinálhatnak valamit.

Esetek "Nyul Gyózi"-ból

ROEBLING és Trenton között lakó tót atyafi elment lovat venni és mikor megvolt a vásár, a nagy öröme elment a kocsmába és megitta az áldomást egyedül. Jól bekacsintott az üvegbe és közben elfeledte, hogy ő lovat vett, s mikor kiment a kocsmából, egyszerűen felszállott a közeledő villamosra és otthagya a paripát. Otthon a miszisz nagyon várta abban a reményben, hogy katonásan beállít majd lóháton, de mikor az ura kiszállt a villamosból, azt gondolta, hogy nem vett lovat. De azért mégis csak megkérdezte a miszisz, hogy hol maradt a ló? A miszsternek ekkor jutott eszébe a paripa, nem szólt semmit, csak felült a legközelebbi villamosra és elment a kocsmá elé a lóért, de az már akkor nem volt ott. Elvitték a rendőrök és a tót atyafinak öt dollárt kellett leszurnia a ló ebédjéért.

Alpha környékén az egyik miszster nagyon vékonyan abrakolja a lovait és azért nem is vágatnak valami nagyon a táltosok. Minapában is szántott a miszster, de az egyik táltos hamarosan megunt a dicsőséget és lefeküdt egy fa alá. A miszster megörült, hogy legalább jó helyre fekiúdt a paripa és nem kap napezúrát a hűvösben. Hazaszaladt a miszster, kerített egy jó erős kötelelet és azzal rángatta fel a csikót.

Nagy lagzi volt Alphan és mulattak százegyig. Különösen is kitétek magukért a nagy városi vendégek, akik azt mondták, hogy "plézen" még nem voltak és így ki akarták tapasztalni a falusi mulatságot. Be is durantottak úgy, hogy később elbotorkáltak az istállóba és ott a tehenekeket kezdtek ölelgetni. Nemsokára le is fekiúdték a teheneke mellett, mert azt gondolták, hogy otthon vannak. Mikor azután reggel a gazda felébresztette őket, hát még akkor is könyörgött az egyik városi vendég a teheneke, hogy adjon neki egy kis "égetett holdvilágot", mert nagyon reszket a gyomra. A bodik a mosdásnál vették észre, hogy a tehén misziszek

ott hagyták náluk a névjegyüket. A gazda később megint kiment az istállóba és ugyancsak csodálkozott, hogy a teheneke alatt megint borjúkat talált, pedig csak nemrég ellettek meg a riskák.

Az egyik alpai miszster násznagy volt és úgy bedurantott a lagziban, hogy másnap reggel a miszisz örömmel jelentette neki: "No, apjuk, malacokat akartál venni, de már nem kell". Azóta nem tanácsos a miszster-től megkérdezni, hogy mikor vesz malacokat.

MINDEN HÁTRÁLÉKOS

kapott értesítést vagy vörös keresztet a Dongótól. Jó lesz tehát beszámraztatni a hetgeeket, mert a keresztelés után a bérmezés következik

WEISS MÓR

HAZAI ÓRÁS és ÉKSZERÉSZ
THE JEWELER

7902 West Jefferson Avenue,
Detroit, Mich.

ELAD NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

MIÉRT HALOGATJA HÁZÁNAK RENDBE HOZÁSÁT?

Nem tudja hogy minden idejében jó! Tehát lánson hozzá és fesse be otthonát a GEGUS TESTVÉREK-nél vásárolt FRAZER STANDARD. FESTÉKKEL, amely egyike a legtartósabbnak. Igen jól takar és színek meglepően jók.

GALLONJA CSAK \$3.75

Festésre legalkalmasabb idő most, míg nincs nagy meleg.

Azonfelül mindenféle festőkellékek, ablaküvegek, épületvasalások, mindenféle legjobb minőségű szerszámok, konyhai edények, ültöző gummicsevek, drótajtók és ablakok, tetőpapir, stb. stb.

GEGUS TESTVÉREK

egyedüli magyar vas- és festékkereskedése Michigan államban

8130 West Jefferson Avenue,
DETROIT, MICH.

BALKÁNYI

FÉNYKÉPÉSZETI
MŰTERME

8014 W. Jefferson Avenue

DETROIT, MICHIGAN

Telefon: Cedar 3112

TALÁNY

MI EZ?

i
Ju **hus-h i Rózs** á á
á á

A megfejtés díja: egy szép könyv.
A megfejtés beküldésének határideje: 1923 június 12.

Az április 15-ki számban közölt talány megfejtése:

TUTANKHAMEN

Helyes megfejtést küldtek be a következők:

Szopó Ferenc, Belenszky Péter, Nagy József, Kovács András.

A jutalmul kitűzött könyvet Nagy József (New York) nyerte meg.

A május elseji számban közölt talány megfejtése:

KAUK

Helyes megfejtést küldtek be a következők:

Belenszky Péter, Kovács József, Kerekes M., Mrs. M. Gutassy.

A jutalmul kitűzött könyvet Kovács József (Pittsburgh) nyerte meg.

A GYŐZELEM

Karikás Kálmán, avellai derék honfitársunk valamikor trombitás volt a katonaságnál. Egyik gyakorlat alkalmával egy főhadnaggal kiküldték őt és a dobost az ellenség kikémlésére. Mikor már csak néhány lépésnyire voltak az ellenségtől, a főhadnagy kiadta Karikás trombitásnak a parancsot, hogy fujjon támadásra. A trombitás bele is fujt úgy, hogy csak hasított, a dobos meg ijedtében rákezdte dobolni, hogy "nyisd ki babám az ajtót". A meglepett ellenség erre szedte a sátorfáját és gyorsan megugrott. Így verték meg hárman az ellenséget.

Dr. FARKAS GÉZA

5000 DOLLÁR BIZTOSÍTÉK
AZ ÁLLAMNÁL

Magyarországi és itteni peres ügyek gyors és pontos elintézése. Pénzküldés, jogi tanács és hajójegy.

FORDULJON HOZZÁM BIZALOMMAL.
1958 Genesee Street, Toledo, Ohio.

Vas András "bányásztestvér" nagy sikere

SOHA magyar Amerikában nem volt még olyan nagy sikere valaminek, mint a Kemény György könyvének van és soha nem érdemelte még meg az igazi sikert semmi olyan igazán, mint Kemény György és a könyve.

Vas András fogalom lett nemcsak az amerikai, de az ő hazai magyarok közt is és a két ország magyarsága versenyez, hogy hol fogy el több a nagyszerű irodalmi munkából.

Különösen a magyar bányászok vásárolják tömegesen a Vas András-t, hiszen egy magyar bányász sorsáról írta a költő a hatalmas munkát.

Aki olvassa, érzi, hogy az ő életét festette meg Kemény György, olyan meglátással, olyan megérzéssel és megértéssel, amilyenhez úgy kellett szeretni az amerikai magyar munkást, ahogy az Öreg Dongó szeret minket.

Vannak telepek, ahová minden egyes ember megrendelte a Vas András-t, hogy örök emléke legyen a mi küzdelmes életünkről, és hogy kifejezze elismerését és ragaszkodását Kemény iránt, aki huszonöt esztendeje szolgálja hűséggel az amerikai magyar munkást.

Jól esik tudnunk és jól esik megírunk, hogy végre megtalálja lassan Kemény a jutalmat a huszonöt éves betűvetésért; mert az az őszinte és spontán siker, amit könyvével elért, meggyőzheti róla a kételkedőt is, hogy Amerika magyarsága meleg szeretettel veszi körül Kemény Györgyöt és szívesen ünnepli őt a remekmű megjelenése alkalmából.

Ha a Vas András tovább is úgy megy, mint eddig, akkor nemsokára elfogy abból minden darab és második kiadásról kell a szerzőnek gondoskodni.

Akik halogatták eddig, hogy máskor rendelik meg Vas András-t, azok ne várjanak tovább, mert ha ki is adják azt még egyszer, abba idő telik és esetleg nem lesz alkalom hosszú ideig rá, hogy a könyvhöz hozzá juthassanak.

Magyar bányászok, akik a saját bányásztestvérünkre, saját magukra ismernek a Vas Andrásban, bizonyosan mind egy szál meg fogják venni a könyvet és kedves emlékül tartják azt meg egész életükben.

Olyanok is akadnak elegenden, akik hazaküldik a Vas András-t és úgy értetik meg rokonaikkal és barátaikkal, hogy milyen is hát itt a magyar bányász, a magyar munkás sorsa.

(A "Magyar Bányászlap"-ból.)

A Dongó postája

A. J. Köszönet a 17 betegért. Ugy látszik, hogy mégis csak "lesz még ünnep egyszer a világon."

J. Sz. Hát csak küldjön azokból a vicekből.

L. T. A betegeket köszönettel vetjük, az ilyesmit bajos kidongani.

Kristóf István volt Alliance-i (Ohio) lakos mostani címét szeretné tudni a Dongó.

H. M. Ugyan kérem, csaknem mindenki azt javasolja, hogy "ködmönlevet" áruljunk, annak nagyobb kelete van, mint a lapnak és könyvnek. No, de lát mindenki csak nem árulhat "ködmönlevet."

Többeknek. A címváltozás bejelentésénél tessék a régi és új címet együtt megírni.

Tóth Péter pittsburghi honfitárs még mindig nem szólalt meg. Talán azt várja, hogy elhuzassuk a nótáját!!

GRÁNÁTI SZENZÁCIÓ

Granite City-ben az ikrek anynyira egymással éreznek, hogyha az egyik vesz be hashajtót, a másik szaladgál tőle.

BETEGLATOGATÓKAT

keresünk minden olyan magyarultalan helyen, ahol eddig nincs a Dongónak képviselője. Köszönettel vesszük a jelentkezéseket.

DR. L. H. HERBERT

volt ezredorvos

8005 W. JEFFERSON AVENUE,
Detroit, Mich.

SZÁRAZ SZALONOS

SZÜCS FERENC ÉS ALEX MIKLÓS
biztosítanak arról minden clevelandi magyart, hogy náluk tőkletes a szárazság.

8510 Buckey Road, Cleveland, O.

Magyarokhoz szól “Vas András”

GYÖNYÖRÜSÉGES HISTÓRIÁJA, AMIT
PATTOGÓ RIGMUSOKBA SZEDETT

Kemény György

A kivándorlásról, az amerikai magyarokról irt mű-
vészi kiállítású könyv ára:

Csinos kötésben . . . . . 2 dollár

Remek diszkötésben, a szerző sajátkezü
aláírásával . . . . . 5 dollár

Rendelje meg ezt a nagy művet, amelynél érdeke-
sebbet még nem olvasott. A rendelést küldje erre
a címre:

D o n g ó

1060-25th STREET,

DETROIT, MICH.